

73 . Vătava | Județ: Mureș | Punct: Cetățele | Anul: 2017

Anul: 2017

Cod RAN: 120147.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană târzie

Categorii sit: Apărare (construcții defensive)

Autori: Daniel Cioată, Nicoleta Man, Szilamér-Péter Panczel, Katalin Sidó

Instituții: Muzeul Județean Mureș, Muzeul Județean Mureș, Muzeul Județean Mureș, Muzeul Județean Mureș

Raport

Comuna Vătava este situată în partea de nord-est a județului Mureș, la graniță cu județul Bistrița-Năsăud și la aproximativ 60 km de municipiul Tîrgu-Mureș. Din punct de vedere geografic, zona este caracterizată de dealuri submontane aflate în fața versantului vestic al munților Călimani.

Situl arheologic a fost identificat în extravilanul satului Vătava, la aproximativ 5 km nord de vatra satului, în urma unei periegeze realizate în toamna anului 2011. Cercetările au continuat, în anii următori, prin realizare unor prospecții aeriene, geomagnetice și săpături de diagnostic arheologic. Este vorba de o incintă patrulateră de aproximativ 15 x 15 m de pământ delimitată de un șanț și un val. În urma cercetărilor au fost identificate turnul propriu-zis, aflat, așa cum reieșea și din prospecții, în colțul de sud-vest al incintei și o serie de complexe precum un cuptor și gropile de stâlpi ale unor construcții din lemn și chirpici.

În campania din anul 2017 am deschis două secțiuni și o suprafață prin care ne-am propus să identificăm elementele de fortificație în partea de nord și sud respectiv să stabilim cu exactitate dimensiunea turnului.

Astfel, pe latura de nord a structurii de pământ a fost trasată o secțiune de 22x1,5 m (S3) care a surprins o platformă de piatră urmată de șanțul de apărare, apoi berma amenajată cu piatră, urmele palisadei și valul de pământ. Lipit de acesta din urmă se pare că a fost ridicată, în interior, o construcție din lemn și chirpici, din care au fost identificate o amprentă a peretelui de lut, o groapă de stâlp și foarte mult chirpici. Identificarea unui cuptor, sub peretele construcției amintite, denotă existența a cel puțin două faze de amenajare. Șanțul de apărare avea o lățime în partea superioară de 1,8 m. Adâncimea sa, de la nivelul actual de călcare este de 1,4 m sau 0,85 m de la nivelul la care a fost surprinsă berma. Aceasta din urmă avea o lățime de aproape de 2 m în timp ce valul, puternic aplatizat, de aproximativ 4,5 m.

Pe latura de sud a zonei fortificate a fost deschisă o secțiune de 13x1,5m (S5) care a surprins valul de pământ, amprenta palisadei, berma și șanțul de apărare. Dimensiunile acestora și structura este asemănătoare cu a celor din S3. În partea de nord a secțiunii s-a putut observa o concentrație mai mare a materialului ceramic împreună cu unele gropi de par și urme de arsură fapt care ar indica prezența unei clădiri destinată preparării și consumării hranei.

S4 (5x5m) a fost trasată pe locul în care a fost identificată o platformă de piatră prin sondajul realizat în anul 2013 din dorința de a verifica elementele de construcție ale turnului. Ceea ce am constatat, până în momentul de față, este utilizarea unei cantități mari de piatră locală (roci vulcanice) în colțul sud-vestic al incintei. Fundația și soclul patrulater al turnului au fost construite din pietre de carieră de mari dimensiuni dispuse în exterior, spațiul dintre ele fiind completat cu pietre mai mici legate cu lut (emplecton). În interiorul acestuia, de aproximativ 4 m² a fost identificat un strat consistent de arsură acoperit de un strat de pământ negru cu pigment de cărbune și fragmente ceramice. Foarte probabil avem de-a face cu straturi care pot fi puse în legătură cu ultima fază de folosire și cu distrugerea elevației din lemn a turnului.

Materialul arheologic nu a fost foarte bogat, predominând ceramica alături de care s-au mai descoperit mici obiecte de fier și o aplică de bronz.

Prin informațiile obținute, în urma cercetărilor arheologice de la Vătava avem o imagine mai detaliată asupra modului de organizare, construcție și amenajare a unui dintre turnurile romane de pe limesul de est al Daciei. Spațiul locuit în epoca romană nu se reduce doar la zona turnului, perimetrul descoperirilor arheologice fiind unul mult mai mare fapt pentru care următoarele campanii se vor concentra asupra acestor zone.

Informații suplimentare online

[Raportul 5966 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
